

ТЕМА 9

Морфологічні засоби професійного мовлення. Іменник

Мета: поглибити знання про граматичні категорії (роду, числа) іменника та особливості їх функціонування у професійному мовленні; вивчити норми функціонування аббревіатур та графічних скорочень у документах.

1. Іменник як частина мови.
2. Рід відмінюваних і невідмінюваних іменників.
3. Особливості використання категорії роду іменників у документах.
4. Категорія числа іменників у ділових паперах.
5. Аббревіатури і графічні скорочення в документах.
6. Факс. Телефонограма.

Основна література: 2-5. Додаткова література: 2-7, 10-11, 15, 17-19.

✍ Виконати практичні завдання

1. Встановити рід наведених іменників, усно вказати засоби родової диференціації іменників.

Психолог __, режисер __, логопед __, Фрейд __, парадигма __, собака __, емпатія __, НБУ __, Канів __, івасі __, Ай-Петрі __, євро __, соціум __, вар'єте __, Тбілісі __, Дніпро __, немовля __, акселерація __, аутоагресія __, роботяга __, дидактика __, авеню __, Ніцца __, Золя __, акме __, біль __, адикція __, ДФС __, есе __, рефлекс __.

2. Утворити фемінітиви від поданих слів. Чи від усіх слів можливо утворити фемінітиви суфіксальним способом?

Автор, академік, психолог, філолог, декан, дослідник, екстрасенс, поет, видавець, репортер, ректор, мер, клоун, офіцер, адвокат, аудитор, адміністратор, бухгалтер, водій, діяч

3. Визначити число наведених іменників.

Мораль __, задатки __, навички __, Кордильєри __, Тбілісі __, солома __, задатки __, ножиці __, судоми __, алаліки __, Суми __, судоми __, Франко __, сухоти __, глина __, малеча __, молоко __, доходи __, Альпи __, звичаї __, «готи» __, граблі __, канікули __, стрес __, ревності __.

4. Відредагувати речення.

1. Ми прийшли до висновку про необхідність проведення повторної психологічної експертизи. 2. Вірна відповідь на питання. 3. Наші думки співпадають. 4. Більша половина учнів ще не відкривали двері бібліотеки. 5. Ряд праць наших науковців включають важливі відомості про розвиток шкільництва. 6. Коваленко Валентина знаходиться на лікуванні. 7. Дякуємо за чуйне відношення до самотніх людей. 8. З наступаючими святами!

5. Розшифрувати значення наведених аббревіатур та графічних скорочень, пояснити (усно) правопис.

ЮНЕСКО, НМТ, грн, ЗЗСО, млрд, км, ДНК, ДПА, МАН.

6. Скласти речення з поданими термінами.

Адреналін, сканер, стажаж, мотонейрон, алексія.

? Питання для самоперевірки

1. Наведіть приклади паралельних форм чоловічого і жіночого роду на означення осіб з професією, посадою, родом діяльності.
2. Наведіть приклади іменників жіночого роду, що позначають традиційні жіночі професії і не мають відповідників чоловічого роду.
3. Якими нейтральними відповідниками можна замінити розмовні назви *городяни, освітяни, заводчани*?
4. Яких правил слід дотримуватися у визначенні роду незмінюваних іменників та аббревіатур?